

USTAWA
z dnia 18 października 2006 r.

o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów

Opracowano na podstawie: tj. Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 425, Nr 83, poz. 561, Nr 85, poz. 571, Nr 115, poz. 789, Nr 165, poz. 1171, Nr 176, poz. 1242, z 2009 r. Nr 178, poz. 1375, z 2010 r. Nr 79, poz. 522, Nr 96, poz. 620, Nr 127, poz. 857, Nr 155, poz. 1036, Nr 182, poz. 1228, z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 76, poz. 408, Nr 84, poz. 455, Nr 89, poz. 514, z 2012 r. poz. 1529.

Stwierdzamy, że praca albo służba w organach bezpieczeństwa państwa komunistycznego, lub pomoc udzielana tym organom przez osobowe źródło informacji, polegające na zwalczaniu opozycji demokratycznej, związków zawodowych, stowarzyszeń, kościołów i związków wyznaniowych, łamaniu prawa do wolności słowa i zgromadzeń, gwałceniu prawa do życia, wolności, własności i bezpieczeństwa obywateli, była trwale związana z łamaniem praw człowieka i obywatela na rzecz komunistycznego ustroju totalitarnego. Mając na względzie powyższe, a także konieczność zapewnienia obsady funkcji, stanowisk i zawodów wymagających zaufania publicznego przez osoby, które swoim dotychczasowym postępowaniem dają i dawały w przeszłości gwarancje uczciwości, szlachetności, poczucia odpowiedzialności za własne słowa i czyny, odwagi cywilnej i prawości, oraz ze względu na konstytucyjne gwarancje zapewniające obywatelom prawo do informacji o osobach pełniących takie funkcje, zajmujących takie stanowiska i wykonujących takie zawody, stanowi się, co następuje:¹⁾

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1.

Ustawa określa zasady i tryb ujawniania informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa oraz treści tych dokumentów, znajdujących się w archiwum Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, zwanego dalej „Instytutem Pamięci Narodowej”, tryb składania oraz oceny zgodności z prawdą oświadczeń dotyczących pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z tymi organami w okresie od dnia 22 lipca 1944 r. do dnia 31 lipca 1990 r.

Art. 2.

1. Organami bezpieczeństwa państwa, w rozumieniu ustawy, są:

- 1) Resort Bezpieczeństwa Publicznego Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego;

---

¹⁾ Preambuła niezgodna z Konstytucją RP w zakresie obejmującym wyrazy „przez osobowe źródło informacji”, na podstawie wyroku TK z dnia 11 maja 2007 r., sygn. akt K 2/07 (Dz. U. Nr 85, poz. 571).

- 2) Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego;
  - 3) Komitet do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego;
  - 4) jednostki organizacyjne podległe organom, o których mowa w pkt 1–3, a w szczególności jednostki Milicji Obywatelskiej w okresie do dnia 14 grudnia 1954 r.;
  - 5) instytucje centralne Służby Bezpieczeństwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz podległe im jednostki terenowe w wojewódzkich, powiatowych i równorzędnych komendach Milicji Obywatelskiej oraz w wojewódzkich, rejonowych i równorzędnych urzędach spraw wewnętrznych;
  - 6) Akademia Spraw Wewnętrznych;
  - 7) Zwiad Wojsk Ochrony Pogranicza;
  - 8) Zarząd Główny Służby Wewnętrznej jednostek wojskowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz podległe mu komórki;
  - 9) Informacja Wojskowa;
  - 10) Wojskowa Służba Wewnętrzna;
  - 11) Zarząd II Sztabu Generalnego Wojska Polskiego;
  - 12) inne służby Sił Zbrojnych prowadzące działania operacyjno-rozpoznawcze lub dochodzeniowo-śledcze, w tym w rodzajach broni oraz w okręgach wojskowych;
  - 13) (utracił moc)²⁾;
  - 14) (utracił moc)²⁾.
2. (utracił moc)²⁾.
3. Jednostkami Służby Bezpieczeństwa, w rozumieniu ustawy, są te jednostki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, które z mocy prawa podlegały rozwiązaniu w chwili zorganizowania Urzędu Ochrony Państwa, oraz te jednostki, które były ich poprzedniczkami.

Art. 3.

1. Dokumentami organów bezpieczeństwa państwa, w rozumieniu ustawy, są:
  - 1) wszelkie nośniki informacji, niezależnie od formy przechowywania informacji, w tym w szczególności: akta, kartoteki, rejestry, pliki komputerowe, pisma, mapy, plany, filmy i inne nośniki obrazu, nośniki dźwięku i wszelkich innych form zapisu, a także kopie, odpisy i inne duplikaty tych nośników informacji;
  - 2) niezbędne do analizy informacji środki pomocnicze, a w szczególności programy na użytek zautomatyzowanego przetwarzania danych – podlegające przekazaniu do archiwum Instytutu Pamięci Narodowej na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 424).
2. Dokumentami organów bezpieczeństwa państwa, w rozumieniu niniejszej ustawy, są również podlegające przekazaniu do archiwum Instytutu Pamięci Narodowej akta sądowe oraz orzeczenia wydane przez sądy w każdej sprawie, która toczyła się w związku z dokumentami, o których mowa w ust. 1.

---

²⁾ Na podstawie wyroku TK z dnia 11 maja 2007 r., sygn. akt K 2/07 (Dz. U. Nr 85, poz. 571).

3. Dokument dotyczy danej osoby, w rozumieniu niniejszej ustawy, jeżeli zawiera informacje, w szczególności dane osobowe, które pozwalają na identyfikację tej osoby na podstawie tego lub innych dokumentów.

Art. 3a.

1. Współpracą w rozumieniu ustawy jest świadoma i tajna współpraca z ogniwami operacyjnymi lub śledczymi organów bezpieczeństwa państwa w charakterze tajnego informatora lub pomocnika przy operacyjnym zdobywaniu informacji.
2. Współpracą w rozumieniu ustawy jest również świadome działanie, którego obowiązek wynikał z ustawy obowiązującej w czasie tego działania w związku z pełnioną funkcją, zajmowanym stanowiskiem, wykonywaną pracą lub pełnioną służbą, jeżeli informacje przekazywane były organom bezpieczeństwa państwa w zamiarze naruszenia wolności i praw człowieka i obywatela.
3. Służbą w rozumieniu ustawy nie jest pełnienie jej w organach, o których mowa w art. 2, której obowiązek wynikał z ustawy obowiązującej w tym czasie.

Art. 4.

Osobami pełniącymi funkcje publiczne w rozumieniu ustawy są:

- 1) Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) poseł, senator, poseł do Parlamentu Europejskiego;
- 3) osoba zajmująca kierownicze stanowisko państwowe w rozumieniu ustawy z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. Nr 20, poz. 101, z późn. zm.³⁾);
- 4) członek Rady Polityki Pieniężnej;
- 5) członek Zarządu Narodowego Banku Polskiego;
- 6) członek Rady Instytutu Pamięci Narodowej;
- 7) Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia i jego zastępcy;
- 8) Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i jego zastępcy;
- 9) Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i jego zastępcy;
- 10) Przewodniczący, Zastępcy Przewodniczącego oraz członkowie Komisji Nadzoru Finansowego;
- 11) osoby wchodzące w skład służby zagranicznej w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o służbie zagranicznej (Dz. U. Nr 128, poz. 1403, z późn. zm.⁴⁾);
- 12) osoby powołane lub mianowane na podstawie przepisów innych ustaw na inne, niż wymienione w pkt 3–11 i 14, stanowiska przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Sejm, Prezydium Sejmu, Senat, Prezydium Senatu,

---

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1982 r. Nr 31, poz. 214, z 1985 r. Nr 22, poz. 98 i Nr 50, poz. 262, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1989 r. Nr 34, poz. 178, z 1991 r. Nr 100, poz. 443, z 1993 r. Nr 1, poz. 1, z 1995 r. Nr 34, poz. 163 i Nr 142, poz. 701, z 1996 r. Nr 73, poz. 350, Nr 89, poz. 402, Nr 106, poz. 496 i Nr 139, poz. 647, z 1997 r. Nr 75, poz. 469 i Nr 133, poz. 883, z 1998 r. Nr 155, poz. 1016 i Nr 160, poz. 1065, z 1999 r. Nr 110, poz. 1255, z 2000 r. Nr 6, poz. 69 i Nr 48, poz. 552, z 2001 r. Nr 154, poz. 1784 i 1800, z 2002 r. Nr 214, poz. 1805 i Nr 240, poz. 2052, z 2003 r. Nr 45, poz. 391 i Nr 65, poz. 595, z 2004 r. Nr 33, poz. 285, Nr 116, poz. 1202, Nr 210, poz. 2135 i Nr 281, poz. 2774 oraz z 2005 r. Nr 169, poz. 1417.

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 oraz z 2006 r. Nr 170, poz. 1217 i 1218 i Nr 220, poz. 1600.

- Sejm i Senat, Marszałka Sejmu, Marszałka Senatu lub Prezesa Rady Ministrów;
- 13) prezes sądu;
  - 14) sędzia i prokurator;
  - 15) kierownik powszechnej lub wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury;
  - 16) radca i starszy radca Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa;
  - 17) organ i członek organu jednostki samorządu terytorialnego, organu związku jednostek samorządu terytorialnego oraz organu jednostki pomocniczej jednostki samorządu terytorialnego, której obowiązek utworzenia wynika z ustawy;
  - 18) rektor i prorektor publicznej lub niepublicznej szkoły wyższej, członek Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Polskiej Komisji Akredytacyjnej i Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów;
  - 19) członek rady nadzorczej, członek zarządu, dyrektor programu i jego zastępca, wydawca lub autor audycji publicystycznej lub informacyjnej oraz dyrektor terenowego oddziału i agencji „Telewizji Polskiej – Spółka Akcyjna”, „Polskiego Radia – Spółka Akcyjna”, a także członek Zarządu, członek Rady Nadzorczej oraz członek Rady Programowej „Polskiej Agencji Prasowej – Spółka Akcyjna”, dyrektor oddziału, dyrektor biura, redaktor naczelny „Polskiej Agencji Prasowej – Spółka Akcyjna” oraz członek rady nadzorczej, członek zarządu, dyrektor i jego zastępcy w spółce radiofonii regionalnej;
  - 20) (utracił moc)²⁾;
  - 21) (utracił moc)²⁾;
  - 22) dyrektor generalny Najwyższej Izby Kontroli oraz pracownicy Najwyższej Izby Kontroli nadzorujący lub wykonujący czynności kontrolne;
  - 23) (utracił moc)²⁾;
  - 24) osoby zajmujące kierownicze stanowiska:
    - a) w urzędach organów władzy publicznej, w tym naczelnym i centralnym organach administracji państwowej: dyrektora departamentu lub jednostki równorzędnej, jego zastępcy oraz naczelnika wydziału lub jednostki równorzędnej,
    - b) w administracji rządowej w województwie: dyrektora i jego zastępcy, kierownika zespolonej służby, inspekcji lub straży i jego zastępcy, kierownika w organie administracji niezespolonej i jego zastępcy;
  - 25) osoba zajmująca wysokie stanowisko państwowe w rozumieniu ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o państwowym zasobie kadrowym i wysokich stanowiskach państwowych (Dz. U. Nr 170, poz. 1217 i Nr 249, poz. 1832 oraz z 2007 r. Nr 17, poz. 96), inne niż wymienione w pkt 3, 7, 11 i 24;
  - 26) pracownicy Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego zajmujący stanowiska dyrektora pionu i jego zastępcy, dyrektora departamentu lub jednostki równorzędnej i jego zastępcy oraz naczelnika wydziału lub jednostki równorzędnej;
  - 27) pracownicy Narodowego Banku Polskiego zajmujący stanowiska dyrektora departamentu lub jednostki równorzędnej, jego zastępcy oraz naczelnika wydziału lub jednostki równorzędnej, jego zastępcy oraz doradcy prezesa, terenowego koordynatora inspekcji, głównego specjalisty kierującego zespołem, kierownika zespołu, kierownika sekcji i głównego specjalisty;
  - 28) pracownicy Instytutu Pamięi Narodowej;

- 29) członek Rady Narodowego Funduszu Zdrowia, dyrektor i zastępcy dyrektora oddziału wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia, dyrektor i zastępcy dyrektora departamentów (komórek równorzędnych) w centrali Narodowego Funduszu Zdrowia oraz główny księgowy Narodowego Funduszu Zdrowia;
- 30) dyrektor (kierownik) komórki organizacyjnej w centrali Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, dyrektor oddziału w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych i ich zastępcy;
- 31) dyrektor biura centrali Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, dyrektor oddziału regionalnego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i ich zastępcy;
- 32) skarbnik województwa, powiatu lub gminy oraz sekretarz powiatu lub gminy;
- 33) prezes, wiceprezes i członkowie samorządowych kolegiów odwoławczych;
- 34) pracownicy regionalnych izb obrachunkowych zajmujący stanowiska: prezesa, członka kolegium, naczelnika wydziału oraz inspektora do spraw kontroli;
- 35) (uchylony);
- 36) członek zarządu, członek rady nadzorczej banku państwowego;
- 37) dyrektor przedsiębiorstwa państwowego, jego zastępca oraz osoba zarządzająca przedsiębiorstwem na podstawie umowy o zarządzanie przedsiębiorstwem państwowym;
- 38) osoba sprawująca zarząd w spółce powstałej w wyniku komercjalizacji przedsiębiorstwa państwowego, której sprawowanie zarządu zlecono w oparciu o art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1397, z późn. zm.⁵⁾);
- 39) członek zarządu, członek rady nadzorczej spółki handlowej z udziałem Skarbu Państwa, w której udział Skarbu Państwa przekracza 50% kapitału zakładowego lub 50% liczby akcji;
- 40) członek zarządu, członek rady nadzorczej w spółce handlowej z udziałem jednostki samorządu terytorialnego, w której udział jednostki samorządu terytorialnego przekracza 50% kapitału zakładowego lub 50% liczby akcji;
- 41) członek zarządu, członek rady nadzorczej spółki o istotnym znaczeniu dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 8 ustawy z dnia 3 czerwca 2005 r. o szczególnych uprawnieniach Skarbu Państwa oraz ich wykonywaniu w spółkach kapitałowych o istotnym znaczeniu dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego (Dz. U. Nr 132, poz. 1108 i Nr 267, poz. 2258);
- 42) osoba będąca przedstawicielem Skarbu Państwa w radzie nadzorczej spółki handlowej innej niż wymieniona w pkt 39;
- 43) osoba będąca przedstawicielem jednostki samorządu terytorialnego w radzie nadzorczej spółki handlowej, innej niż wymieniona w pkt 40;
- 44) pracownicy nauki i szkolnictwa wyższego:
  - a) (utraciła moc)²⁾,

---

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 240, poz. 2055, z 2003 r. Nr 60, poz. 535 i Nr 90, poz. 844, z 2004 r. Nr 6, poz. 39, Nr 116, poz. 1207, Nr 123, poz. 1291 i Nr 273, poz. 2703 i 2722, z 2005 r. Nr 167, poz. 1400, Nr 169, poz. 1418, Nr 178, poz. 1479 i Nr 184, poz. 1539 oraz z 2006 r. Nr 107, poz. 721 i Nr 208, poz. 1532.

- b) osoba zajmująca w publicznej szkole wyższej, w Polskiej Akademii Nauk lub w instytucie badawczym stanowisko kierownika lub zastępcy kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej, w szczególności dziekana albo prodziekana wydziału,
  - c) osoba zajmująca w publicznej szkole wyższej, w Polskiej Akademii Nauk lub w instytucie badawczym stanowisko dyrektora instytutu, wicedyrektora instytutu, kanclerza, kvestora, prezesa, wiceprezesa, sekretarza naukowego;
- 45)⁶⁾ dyrektor szkoły publicznej lub niepublicznej;
  - 46) dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej i dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej;
  - 47) adwokat, radca prawny, notariusz;
  - 48) komornik;
  - 49) (utracił moc)²⁾;
  - 50) (utracił moc)²⁾;
  - 51) audytor wewnętrzny w rozumieniu ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.⁷⁾);
  - 52) (utracił moc)²⁾;
  - 53) (utracił moc)²⁾;
  - 54) dyrektor i zastępcy dyrektora Narodowego Centrum Badań i Rozwoju;
  - 55) żołnierze zawodowi zajmujący stanowiska służbowe o stopniach etatowych pułkowników (komandorów) i generałów (admiralów) oraz zajmujący stanowiska służbowe komendantów wojskowych komend uzupełnień oraz ich zastępców;
  - 56) dyrektor i zastępcy dyrektora Narodowego Centrum Nauki;
  - 57) dyrektor Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia.

Art. 5. (uchylony).

Art. 6. (uchylony).

Rozdział 2

Oświadczenia i rejestr oświadczeń

Art. 7.

1. Obowiązek złożenia oświadczenia, dotyczącego pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z tymi organami w okresie od dnia 22 lipca 1944 r. do dnia 31 lipca 1990 r., zwanego dalej „oświadczeniem lustracyjnym”, mają osoby, o których mowa w art. 4, urodzone przed dniem 1 sierpnia 1972 r.

---

⁶⁾ Utracił moc w zakresie, w jakim dotyczy dyrektora szkoły niepublicznej, na podstawie wyroku TK z dnia 11 maja 2007 r., sygn. akt K 2/07 (Dz. U. Nr 85, poz. 571).

⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1420 oraz z 2006 r. Nr 45, poz. 319, Nr 104, poz. 708, Nr 170, poz. 1217 i 1218, Nr 187, poz. 1381 i Nr 249, poz. 1832.

2. Oświadczenie lustracyjne składa się w chwili wyrażenia zgody na kandydowanie lub zgody na objęcie lub wykonywanie funkcji, a w przypadku żołnierza zawodowego przed doręceniem mu decyzji o wyznaczeniu na stanowisko służbowe.
3. Złożenie oświadczenia lustracyjnego powoduje wygaśnięcie obowiązku jego powtórnego złożenia w przypadku późniejszego kandydowania lub wykonywania funkcji publicznej, z którą związany jest obowiązek złożenia oświadczenia.
- 3a. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, osoba zobowiązana do złożenia oświadczenia lustracyjnego składa organowi właściwemu do przedłożenia oświadczenia informację o uprzednim złożeniu oświadczenia lustracyjnego.
- 3b. W przypadku późniejszego kandydowania lub wykonywania funkcji publicznej, z którą związany jest obowiązek złożenia oświadczenia lustracyjnego przez osobę, która złożyła oświadczenie lustracyjne na zasadach określonych w art. 11 ust. 4, osoba ta może powtórnie złożyć oświadczenie lustracyjne.
4. Tryb składania oświadczeń przez osoby, o których mowa w art. 4 pkt 1, 2 i 17, pochodzące z wyborów powszechnych, określają przepisy odpowiednich ustaw regulujących zasady przeprowadzania wyborów.
5. Organy, którym składane są oświadczenia lustracyjne, przekazują je niezwłocznie do Biura Lustracyjnego Instytutu Pamięci Narodowej celem rozpoznania w trybie określonym w ustawie z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, chyba że z przepisów odrębnych wynika obowiązek przekazania oświadczenia do oddziałowego biura lustracyjnego Instytutu Pamięci Narodowej, z zastrzeżeniem art. 21c.

Art. 7a.

1. Osoby zobowiązane do złożenia oświadczenia lustracyjnego, które pełnią służbę w Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego albo Służbie Wywiadu Wojskowego i wykonywały lub wykonują czynności operacyjno – rozpoznawcze poza granicami państwa w celu ochrony jego bezpieczeństwa, obronności lub bezpieczeństwa i zdolności bojowej Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz innych jednostek organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej, w oświadczeniu lustracyjnym nie podają informacji o pracy lub służbie w organach bezpieczeństwa państwa.
2. Osoby, o których mowa w ust. 1, równocześnie ze złożeniem oświadczenia lustracyjnego składają, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych, deklarację zawierającą informacje o pracy lub służbie w organach bezpieczeństwa państwa.
3. Wzór deklaracji, o której mowa w ust. 2, stanowi załącznik nr 3 do ustawy.
4. Deklarację składa się odpowiednio Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego albo Służby Wywiadu Wojskowego.
5. Organ, któremu składana jest deklaracja, przekazuje ją niezwłocznie Prezesowi Instytutu Pamięci Narodowej.
6. Do deklaracji znajdujących się w Instytucie Pamięci Narodowej nie może mieć dostępu żadna inna osoba poza przedstawicielami wyznaczonymi przez odpowiednio Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Agencji Wywiadu oraz – w zakresie deklaracji przekazanych przez Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego albo Szefa Służby Wywiadu Wojskowego – przez Ministra Obrony Narodowej, a także przez Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej w celu reali-

zacji czynności, o których mowa w art. 52a pkt 2 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Przepis art. 39a ustawy wymienionej w zdaniu pierwszym stosuje się odpowiednio.

Art. 8.

Właściwym organem do przedłożenia oświadczenia lustracyjnego jest w stosunku do osób kandydujących na funkcję publiczną, o której mowa w art. 4:

- 1) pkt 1 i 2 – Państwowa Komisja Wyborcza;
- 2) pkt 3:
  - a) w stosunku do osoby desygnowanej na stanowisko Prezesa Rady Ministrów – Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej,
  - b) w stosunku do kandydata na kierownicze stanowisko państwowe, na które powołuje lub mianuje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej lub Prezes Rady Ministrów – powołujący lub mianujący,
  - c) w stosunku do kandydata na kierownicze stanowisko państwowe, na które powołuje, wybiera lub mianuje Sejm, Prezydium Sejmu, Sejm i Senat lub Marszałek Sejmu – Marszałek Sejmu,
  - d) w stosunku do kandydata na kierownicze stanowisko państwowe, na które powołuje lub mianuje Senat lub Marszałek Senatu – Marszałek Senatu,
  - e) w stosunku do kandydata na kierownicze stanowisko państwowe, na które powołuje lub mianuje organ inny niż wymienione w lit. b–d – organ powołujący lub mianujący;
- 3) pkt 4 – Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) pkt 5 – Prezes Narodowego Banku Polskiego;
- 5) pkt 6 – właściwy organ wybierający lub powołujący;
- 6) pkt 7 – minister właściwy do spraw zdrowia;
- 7) pkt 8 – Prezes Rady Ministrów;
- 8) pkt 9 – minister właściwy do spraw rozwoju wsi;
- 9) pkt 10 – właściwy organ powołujący, wyznaczający lub delegujący;
- 10) pkt 11 – minister właściwy do spraw zagranicznych;
- 11) pkt 12 – właściwy organ powołujący lub mianujący;
- 12) pkt 13:
  - a) w stosunku do kandydata na funkcję prezesa sądu powszechnego oraz prezesa sądu wojskowego – Minister Sprawiedliwości,
  - b) w stosunku do kandydata na funkcję prezesa wojewódzkiego sądu administracyjnego – Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego;
- 13) pkt 14:
  - a) w stosunku do kandydata na stanowisko sędziego Trybunału Konstytucyjnego lub sędziego Trybunału Stanu – Marszałek Sejmu,
  - b) w stosunku do osoby niebędącej sędzią, ubiegającej się o stanowisko sędziego Sądu Najwyższego – Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego,
  - c) w stosunku do osoby niebędącej sędzią, ubiegającej się o stanowisko sędziego sądu administracyjnego – Krajowa Rada Sądownictwa,
  - d) w stosunku do kandydata na stanowisko sędziego sądu powszechnego lub wojskowego – Krajowa Rada Sądownictwa,

- e) w stosunku do kandydata na stanowisko prokuratorskie – Prokurator Generalny;
- 14) pkt 15 – Prokurator Generalny;
- 15) pkt 16 – Prezes Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa;
- 16) pkt 17 – w stosunku do osoby ubiegającej się o funkcję organu lub członka organu jednostki samorządu terytorialnego oraz członka organu jednostki pomocniczej jednostki samorządu terytorialnego, której obowiązek utworzenia wynika z ustawy, pochodzącego z wyborów powszechnych – właściwa komisja wyborcza; w stosunku do pozostałych osób – właściwy wojewoda;
- 17) pkt 18 – minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego;
- 18) pkt 19 – minister właściwy do spraw Skarbu Państwa, a w stosunku do członków rad nadzorczych jednostek publicznej radiofonii i telewizji – właściwy organ powołujący;
- 19) pkt 20 – właściwy organ koncesyjny;
- 20) pkt 21:
- a) w stosunku do członka zarządu lub rady nadzorczej wydawcy, współnika spółki osobowej będącej wydawcą lub osoby fizycznej będącej wydawcą w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe (Dz. U. Nr 5, poz. 24, z późn. zm.⁸⁾) – właściwy organ rejestracyjny,
- b) (utraciła moc)²⁾;
- 21) pkt 22 – Prezes Najwyższej Izby Kontroli;
- 22) pkt 23 – Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego;
- 23) pkt 24:
- a) lit. a – odpowiednio właściwy minister lub kierownik urzędu,
- b) lit. b – właściwy wojewoda;
- 24) pkt 25 – właściwy organ powołujący;
- 25) pkt 26 – Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego;
- 26) pkt 27 – Prezes Narodowego Banku Polskiego;
- 27) pkt 28 – Prezes Instytutu Pamięci Narodowej;
- 28) pkt 29 – minister właściwy do spraw zdrowia;
- 29) pkt 30 – Prezes Rady Ministrów;
- 30) pkt 31 – minister właściwy do spraw rozwoju wsi;
- 31) pkt 32 – właściwy organ powołujący;
- 32) pkt 33 – Prezes Rady Ministrów;
- 33) pkt 34 – w stosunku do kandydata na prezesa regionalnej izby obrachunkowej – Prezes Rady Ministrów; w stosunku do kandydata na członka kolegium regionalnej izby obrachunkowej, a także naczelnika wydziału lub inspektora do spraw kontroli w regionalnej izbie obrachunkowej – prezes tej izby;
- 34) (uchylony);
- 35) pkt 36 – Prezes Rady Ministrów;

---

⁸⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 34, poz. 187, z 1990 r. Nr 29, poz. 173, z 1991 r. Nr 100, poz. 442, z 1996 r. Nr 114, poz. 542, z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 121, poz. 770, z 1999 r. Nr 90, poz. 999, z 2001 r. Nr 112, poz. 1198, z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 111, poz. 1181, z 2005 r. Nr 39, poz. 377.

- 36) pkt 37 – właściwy organ założycielski;
- 37) pkt 38 i 39 – minister właściwy do spraw Skarbu Państwa;
- 38) pkt 40 – właściwy wojewoda;
- 39) pkt 41 i 42 – minister właściwy do spraw Skarbu Państwa;
- 40) pkt 43 – właściwy wojewoda;
- 41) pkt 44 – właściwy rektor lub kierownik jednostki zatrudniającej;
- 42) pkt 45 – właściwy kurator oświaty;
- 43) pkt 46 – minister właściwy do spraw oświaty i wychowania;
- 44) pkt 47:
  - a) w stosunku do osoby ubiegającej się o wpis na listę adwokatów lub radców prawnych – właściwa okręgowa rada adwokacka lub okręgowa izba radców prawnych,
  - b) w stosunku do osoby ubiegającej się o powołanie do wykonywania zawodu notariusza – Minister Sprawiedliwości;
- 45) pkt 48 – Minister Sprawiedliwości;
- 46) pkt 49 – Krajowa Rada Biegłych Rewidentów;
- 47) pkt 50 – Krajowa Rada Doradców Podatkowych;
- 48) pkt 51 – kierownik jednostki sektora finansów publicznych;
- 49) (utracił moc)²⁾;
- 50) (uchylony);
- 51) pkt 54 i 56 – minister właściwy do spraw nauki;
- 52) pkt 55 – Minister Obrony Narodowej;
- 53) pkt 57 – minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Art. 9.

Osoby składające oświadczenie lustracyjne, w zakresie jego treści, są zwolnione z mocy prawa z obowiązku zachowania w tajemnicy informacji niejawnych.

Art. 10.

1. Wzór oświadczenia lustracyjnego stanowi załącznik nr 1a do ustawy, z zastrzeżeniem art. 11 ust. 5.
2. Wzór informacji o złożeniu oświadczenia lustracyjnego, o której mowa w art. 7 ust. 3a, stanowi załącznik nr 2a do ustawy.

Art. 11.

1. (utracił moc)²⁾.
2. (utracił moc)²⁾.
3. (utracił moc)²⁾.
4. Złożenie oświadczenia lustracyjnego w związku z pełnieniem w Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego albo Centralnym Biurze Antykorupcyjnym funkcji publicznej, o której mowa w art. 4 pkt 24, następuje z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych. Przepisów ust. 1–3 nie stosuje się.

5. Wzór oświadczenia lustracyjnego składanego na zasadach określonych w ust. 4 stanowi załącznik nr 4 do ustawy.

Art. 12. (uchylony).

Art. 13.

Treść oświadczenia lustracyjnego kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, posła lub senatora, posła do Parlamentu Europejskiego oraz kandydata na pochodzący z wyborów powszechnych organ i członka organu jednostki samorządu terytorialnego oraz członka organu jednostki pomocniczej jednostki samorządu terytorialnego, której obowiązek utworzenia wynika z ustawy, stwierdzającego fakt ich pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi, w części A określonej wzorem stanowiącym załącznik nr 1a do ustawy, podaje się do publicznej wiadomości również w obwieszczeniu wyborczym.

Art. 14. (uchylony).

Art. 15. (uchylony).

Art. 16. (uchylony).

Rozdział 3

Postępowanie lustracyjne

Art. 17.

W sprawach zgodności z prawdą oświadczeń lustracyjnych orzeka, w składzie 3 sędziów, sąd okręgowy właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby składającej oświadczenie lustracyjne.

Art. 18.

1. Rozprawa w postępowaniu lustracyjnym odbywa się jawnie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 2a.
2. Sąd może wyłączyć jawność części rozprawy:
  - 1) na wniosek osoby lustrowanej, w zakresie, w jakim mogą zostać ujawnione okoliczności dotyczące tej osoby, o których mowa w art. 22 ust. 3 pkt 1, albo
  - 2)⁹⁾ z urzędu, w zakresie, w jakim mogą zostać ujawnione okoliczności, o których mowa w art. 22 ust. 3 pkt 1, dotyczące innej osoby lub innych osób, chyba że były one pracownikami lub funkcjonariuszami organów bezpieczeństwa państwa.
- 2a. Sąd może wyłączyć jawność całości albo części rozprawy również na żądanie prokuratora Biura Lustracyjnego lub prokuratora oddziałowego biura lustracyjnego.

---

⁹⁾ Utracił moc w zakresie, w jakim dotyczy pracowników lub funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa państwa, na podstawie wyroku TK z dnia 11 maja 2007 r., sygn. akt K 2/07 (Dz. U. Nr 85, poz. 571).

nego Instytutu Pamięci Narodowej, jeżeli zachodzi obawa ujawnienia informacji niejawnych.

3. Akta zakończonych postępowań lustracyjnych, przeprowadzonych bez wyłączenia jawności rozprawy, są jawne.
4. W terminie 7 dni od dnia wydania orzeczenia sąd wydaje postanowienie w sprawie jawności akt postępowania lustracyjnego w zakresie, w jakim postępowanie prowadzono z wyłączeniem jawności, albo odmawia ich ujawnienia. Sąd postanawia o jawności akt w przypadku, gdy nie zostały w nich ujawnione okoliczności, o których mowa w ust. 2 lub 2a. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.
5. Każdy ma prawo wystąpić z wnioskiem do Instytutu Pamięci Narodowej o udostępnienie do wglądu kopii akt sprawy lustracyjnej zakończonej prawomocnym orzeczeniem sądu. Przepis art. 22 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 19.

W zakresie nieuregulowanym przepisami niniejszej ustawy do postępowania lustracyjnego, w tym odwoławczego oraz kasacyjnego, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

Art. 20.

1. Wszczęcie postępowania lustracyjnego następuje, z zastrzeżeniem ust. 3–5 i art. 21c wniosek prokuratora Biura Lustracyjnego lub prokuratora oddziałowego biura lustracyjnego Instytutu Pamięci Narodowej.
2. Prokurator Biura Lustracyjnego lub prokurator oddziałowego biura lustracyjnego Instytutu Pamięci Narodowej występuje z wnioskiem do sądu w przypadku powstania wątpliwości co do zgodności oświadczenia lustracyjnego z prawdą. Czynności związane z rozpoznawaniem oświadczeń lustracyjnych i kierowaniem do sądu wniosków o wszczęcie postępowania lustracyjnego określa ustawa z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.
3. Sąd wszczyna postępowanie na wniosek osoby, która złożyła oświadczenie lustracyjne, stwierdzające fakt jej pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi, a domaga się ustalenia, że jej praca, służba lub współpraca była wymuszona poprzez groźbę utraty życia lub zdrowia przez nią lub osoby jej najbliższe w rozumieniu Kodeksu karnego.
4. (utracił moc)²⁾.
- 5.¹⁰⁾ Wniosek o wszczęcie postępowania może złożyć do sądu również osoba, która przed dniem wejścia w życie ustawy pełniła funkcję publiczną, o której mowa w art. 4, która została publicznie pomówiona o fakt pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi w okresie od dnia 22 lipca 1944 r. do dnia 31 lipca 1990 r., i złożyła oświadczenie lustracyjne.
- 5a.¹¹⁾ W przypadkach, o których mowa w ust. 3–5, sąd przekazuje oświadczenie lustracyjne do Biura Lustracyjnego lub oddziałowego biura lustracyjnego Instytutu

---

¹⁰⁾ Utracił moc w zakresie obejmującym wyrazy „która przed dniem wejścia w życie ustawy pełniła funkcję publiczną, o której mowa w art. 4,” na podstawie wyroku TK z dnia 11 maja 2007 r., sygn. akt K 2/07 (Dz. U. Nr 85, poz. 571).

¹¹⁾ Utracił moc w zakresie, w jakim nie określa terminu przedstawienia stanowiska w sprawie zgodności oświadczenia z prawdą przez biuro lustracyjne Instytutu Pamięci Narodowej, na podstawie wyroku TK z dnia 11 maja 2007 r., sygn. akt K 2/07 (Dz. U. Nr 85, poz. 571).

Pamięci Narodowej w celu przygotowania postępowania lustracyjnego oraz przedstawienia stanowiska w sprawie zgodności oświadczenia z prawdą.

6. W przypadku, gdy osoba, o której mowa w ust. 4 i 5, przed złożeniem wniosku o wszczęcie postępowania nie składała oświadczenia lustracyjnego w związku z pełnieniem funkcji publicznej, o której mowa w art. 4, oświadczenie lustracyjne składane jest do sądu wraz z wnioskiem. Sąd niezwłocznie przekazuje kopię oświadczenia lustracyjnego do Biura Lustracyjnego Instytutu Pamięci Narodowej, celem zamieszczenia w rejestrze, o którym mowa w art. 11 ust. 1.
7. Informacje o wszczęciu postępowania lustracyjnego oraz o sposobie jego zakończenia, w tym treść orzeczeń sądu kończących postępowanie w każdej instancji, zamieszczane są w rejestrze, o którym mowa w art. 11 ust. 1, jako załącznik do elektronicznej (cyfrowej) kopii oświadczenia lustracyjnego.

Art. 21.

1. Do osoby poddanej postępowaniu lustracyjnemu, zwanej dalej „osobą lustrowaną”, mają zastosowanie przepisy dotyczące oskarżonego w postępowaniu karnym.
2. Do prokuratora Biura Lustracyjnego i prokuratora oddziałowego biura lustracyjnego Instytutu Pamięci Narodowej w postępowaniu lustracyjnym mają zastosowanie przepisy dotyczące oskarżyciela publicznego w postępowaniu karnym. Udział prokuratora Biura Lustracyjnego lub prokuratora oddziałowego biura lustracyjnego Instytutu Pamięci Narodowej w postępowaniu lustracyjnym jest obowiązkowy.

Art. 21a.

1. Postępowanie lustracyjne w pierwszej instancji kończy się wydaniem orzeczenia na piśmie. Do orzeczenia stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące wyroku.
2. Sąd wydaje orzeczenie stwierdzające fakt złożenia przez osobę lustrowaną niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego albo stwierdzające, że oświadczenie było prawdziwe.
  - 2a. Wydając orzeczenie stwierdzające fakt złożenia niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego, sąd orzeka utratę prawa wybieralności w wyborach do Sejmu, Senatu i Parlamentu Europejskiego oraz w wyborach powszechnych organu i członka organu jednostki samorządu terytorialnego oraz organu jednostki pomocniczej jednostki samorządu terytorialnego, której obowiązek utworzenia wynika z ustawy, na okres od 3 do 10 lat.
  - 2b. Wydając orzeczenie stwierdzające fakt złożenia niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego, sąd orzeka zakaz pełnienia funkcji publicznej, o której mowa w art. 4 pkt 2–57, na okres od 3 do 10 lat.
- 2c. Orzeczenie sądu wymaga uzasadnienia.
- 3.¹²⁾ W przypadku gdy w trakcie postępowania lustracyjnego zostanie stwierdzone, iż osoba lustrowana, podejmując pracę lub służbę w organach bezpieczeństwa państwa albo współpracę z nimi, działała pod przymusem w obawie utraty życia lub zdrowia przez nią lub przez osoby dla niej najbliższe w rozumieniu przepisów Kodeksu karnego, fakt ten podawany jest w orzeczeniu sądu.

---

¹²⁾ Utracił moc w zakresie, w jakim ma zastosowanie do niego art. 21h, na podstawie wyroku TK z dnia 11 maja 2007 r., sygn. akt K 2/07 (Dz. U. Nr 85, poz. 571).

Art. 21b.

1. Orzeczenie sądu wraz z uzasadnieniem doręcza się niezwłocznie stronie.
2. W terminie 14 dni od dnia otrzymania orzeczenia stronie przysługuje apelacja, w której może ona również złożyć wnioski dowodowe.
3. Apelację rozpoznaje się na rozprawie.
4. Sąd wyznacza termin rozprawy nie później niż na 30 dzień od dnia przyjęcia apelacji.
5. Orzeczenie sądu wydane w drugiej instancji jest prawomocne. Uzasadnienie orzeczenia sporządza się z urzędu w terminie 30 dni od daty wydania orzeczenia.
- 6.¹³⁾ W postępowaniu lustracyjnym kasację od prawomocnego orzeczenia sądu mogą wnieść wyłącznie Prokurator Generalny oraz Rzecznik Praw Obywatelskich z urzędu lub na wniosek osoby lustrowanej. Kasacja może być wniesiona:
  - 1) z powodu rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia;
  - 2) jeżeli utrzymanie orzeczenia w mocy byłoby rażąco niesprawiedliwe.
7. Do wniosku osoby lustrowanej, o którym mowa w ust. 6, załącza się prawomocne orzeczenie wraz z uzasadnieniem.
8. Termin do wniesienia kasacji wynosi 12 miesięcy od daty uprawomocnienia się orzeczenia.
9. Kasacja w stosunku do tej samej osoby lustrowanej i tego samego orzeczenia może być przez ten sam uprawniony podmiot wniesiona tylko raz.
10. Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację w terminie 3 miesięcy od daty jej wniesienia.

Art. 21c.

Po otrzymaniu od Państwowej Komisji Wyborczej oświadczenia kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej lub informacji, o których mowa w art. 297 § 5 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. Nr 21, poz. 112), sąd wydaje orzeczenie w pierwszej instancji w terminie 21 dni, a w drugiej instancji w terminie 14 dni. Orzeczenie sądu niezwłocznie doręcza się Państwowej Komisji Wyborczej.

Art. 21d.

1. Do wznowienia postępowania lustracyjnego, w zakresie nieuregulowanym przepisami niniejszej ustawy, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.
2. Postępowanie lustracyjne zakończone prawomocnym orzeczeniem wznowia się, jeżeli:
  - 1) w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa, które zostało stwierdzone prawomocnym wyrokiem, a istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że przestępstwo to mogło mieć wpływ na treść orzeczenia;

---

¹³⁾ Utracił moc w zakresie, w jakim pozbawia osobę lustrowaną prawa do wniesienia kasacji od prawomocnego orzeczenia sądu, na podstawie wyroku TK z dnia 11 maja 2007 r., sygn. akt K 2/07 (Dz. U. Nr 85, poz. 571).

- 2) po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody nieznanе przedtem sądowni, wskazujące na to, że prawomocne orzeczenie z powodu nowych faktów i dowodów jest oczywiście niesłuszne.
3. Postępowania na niekorzyść osoby lustrowanej nie wznawia się po upływie 10 lat od uprawomocnienia się orzeczenia.
4. Postępowanie lustracyjne może być wznowione z urzędu, na wniosek osoby, w sprawie której wydano prawomocne orzeczenie, lub na wniosek dyrektora Biura Lustracyjnego Instytutu Pamięci Narodowej.
5. W razie śmierci osoby, w sprawie której wydano prawomocne orzeczenie, wniosek o wznowienie postępowania lustracyjnego na jej korzyść może także złożyć osoba najbliższa zmarłego w rozumieniu art. 115 § 11 Kodeksu karnego.

Art. 21e.

1. Prawomocne orzeczenie sądu, stwierdzające fakt złożenia przez osobę lustrowaną niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego, traktuje się jako obligatoryjną przesłankę pozbawienia tej osoby pełnionej przez nią funkcji publicznej, o której mowa w art. 4 pkt 2–54, 56 i 57, z zastrzeżeniem art. 21f.
2. Orzeczenie sądu, o którym mowa w ust. 1, prezes sądu przesyła podmiotowi właściwemu w sprawie pozbawienia osoby lustrowanej pełnienia funkcji publicznej.
- 3.¹⁴⁾ Pozbawienie osoby lustrowanej pełnionej przez nią funkcji publicznej następuje z mocy prawa z dniem doręczenia podmiotowi, o którym mowa w ust. 2, orzeczenia sądu, o którym mowa w ust. 1.
4. Przepisów ust. 1 i 3 nie stosuje się w stosunku do osób, wobec których przepisy odrębne przewidują pozbawienie pełnionej funkcji, w szczególności odwołanie lub skreślenie z właściwej listy albo rejestru, w przypadku złożenia niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego, stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem sądu.

Art. 21f.

1. Przepisy art. 21e ust. 1 i 3 nie dotyczą sędziów, prokuratorów, radców i starszych radców Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa, adwokatów, radców prawnych, notariuszy i komorników, którzy w tym zakresie podlegają sądownictwu dyscyplinarnemu. Przepis art. 21e ust. 2 stosuje się odpowiednio.
- 2.¹⁵⁾ Przepisów o przedawnieniu w postępowaniu dyscyplinarnym nie stosuje się.
3. Z żądaniem wszczęcia postępowania dyscyplinarnego w sprawach określonych w ust. 2, może wystąpić także prokurator Biura Lustracyjnego lub prokurator oddziałowego biura lustracyjnego Instytutu Pamięci Narodowej.

Art. 21g.

Prawomocne orzeczenie sądu stwierdzające fakt złożenia przez osobę lustrowaną niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego powoduje pozbawienie tej osoby na lat 10 biernego prawa wyborczego na urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

---

¹⁴⁾ Utracił moc w zakresie, w jakim dotyczy osób wymienionych w art. 4 pkt 13–16, 47 i 48, na podstawie wyroku TK z dnia 11 maja 2007 r., sygn. akt K 2/07 (Dz. U. Nr 85, poz. 571).

¹⁵⁾ Zdanie pierwsze utraciło moc na podstawie wyroku TK z dnia 19 kwietnia 2011 r., sygn. akt K 19/08 (Dz. U. Nr 89, poz. 514).

Art. 21h. (uchylony).**Rozdział 4****Dostęp do informacji zawartych w dokumentach organów bezpieczeństwa państwa dotyczących niektórych osób pełniących funkcje publiczne****Art. 22.**

1. Każdemu przysługuje prawo dostępu do informacji zawartych w dokumentach organów bezpieczeństwa państwa, znajdujących się w Instytucie Pamięci Narodowej, dotyczących:
  - 1) Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej;
  - 2) Marszałka Sejmu i Marszałka Senatu;
  - 3) posłów i senatorów oraz posłów do Parlamentu Europejskiego;
  - 4) Prezesa Rady Ministrów i członków Rady Ministrów;
  - 5) Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Prezesa Sądu Najwyższego oraz sędziów Sądu Najwyższego;
  - 6) Prezesa Trybunału Konstytucyjnego, wiceprezesa Trybunału Konstytucyjnego oraz sędziów Trybunału Konstytucyjnego;
  - 7) Prezesa i wiceprezesów Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego;
  - 8) Przewodniczącego Trybunału Stanu, zastępców przewodniczącego Trybunału Stanu oraz członków Trybunału Stanu;
  - 8a) Rzecznika Praw Obywatelskich;
  - 8b) Rzecznika Praw Dziecka;
  - 8c) Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych;
  - 9) Prezesa Najwyższej Izby Kontroli i wiceprezesów Najwyższej Izby Kontroli;
  - 10) Prezesa i wiceprezesów Prokuraturii Generalnej;
  - 11) Prezesa Narodowego Banku Polskiego i wiceprezesów Narodowego Banku Polskiego;
  - 11a) członka Rady Polityki Pieniężnej;
  - 12) prezesa sądu apelacyjnego, prezesa wojskowego sądu okręgowego oraz prezesa wojewódzkiego sądu administracyjnego;
  - 13) członka Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji;
  - 14) Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej oraz członków Rady Instytutu Pamięci Narodowej;
  - 15) Prokuratora Generalnego oraz prokuratorów Prokuratury Generalnej, Naczelnego Prokuratora Wojskowego oraz prokuratorów Naczelnej Prokuratury Wojskowej, prokuratora apelacyjnego oraz wojskowego prokuratora okręgowego, a także prokuratorów Instytutu Pamięci Narodowej;
  - 16) Szefa Kancelarii Prezydenta, Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Szefa Kancelarii Sejmu i Szefa Kancelarii Senatu;
  - 17) osób pełniących funkcje sekretarza stanu i podsekretarza stanu;
  - 18) (utracił moc)²⁾;
  - 19) (utracił moc)²⁾;

- 20) wójtów, burmistrzów i prezydentów miast oraz członków zarządów powiatów i województw.
2. Przepis ust. 1 stosuje się do osób, które wyraziły zgodę na kandydowanie lub zgodę na objęcie funkcji, o których mowa w ust. 1.
3. Prawo dostępu do informacji, o którym mowa w ust. 1 i 2, podlega wyłączeniu w zakresie dotyczącym:
  - 1)¹⁶⁾ informacji ujawniających pochodzenie etniczne lub rasowe, przekonania religijne, przynależność wyznaniową oraz danych o stanie zdrowia i życiu seksualnym;
  - 2) danych osobowych innych osób, chyba że były one pracownikami lub funkcjonariuszami organów bezpieczeństwa państwa;
  - 3) danych adresowych i numerów PESEL.
- 3a. Osoby, o których mowa w ust. 1 i 2, mogą wyrazić pisemną zgodę na ujawnienie informacji, o których mowa w ust. 3 pkt 1.
4. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się do osób, które pełniły funkcje publiczne, o których mowa w ust. 1, począwszy od dnia 24 sierpnia 1989 r. Udostępnianie informacji następuje na zasadach określonych w art. 25–28.
5. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się do osób, o których mowa w art. 52a pkt 8 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Udostępnianie informacji następuje na zasadach określonych w art. 25–28.

Art. 23.

1. Informacje, dotyczące osoby, o której mowa w art. 22, Prezes Instytutu Pamięci Narodowej udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej nie później niż po upływie 30 dni od dnia objęcia przez nią funkcji publicznej albo wyrażenia zgody na kandydowanie lub objęcie funkcji publicznej.
2. W przypadku, gdy pisemna zgoda na ujawnienie informacji, o których mowa w art. 22 ust. 3, została wyrażona po udostępnieniu informacji w Biuletynie Informacji Publicznej, Prezes Instytutu Pamięci Narodowej zamieszcza je niezwłocznie w Biuletynie Informacji Publicznej.
3. W okresie udostępniania informacji dotyczących osoby, o której mowa w art. 22 ust. 1 lub 2, w Biuletynie Informacji Publicznej, prawo dostępu do informacji dotyczących tej osoby przysługuje również na zasadach określonych w art. 25–28.

Art. 24.

1. Informacje dotyczące osób, o których mowa w art. 22 ust. 1, są udostępniane w Biuletynie Informacji Publicznej przez okres pełnienia funkcji publicznej osoby, której dotyczą.
2. Informacje dotyczące osób, o których mowa w art. 22 ust. 2, są udostępniane w Biuletynie Informacji Publicznej przez okres poprzedzający objęcie funkcji publicznej.

---

¹⁶⁾ Utracił moc w zakresie, w jakim pomija inne dane, o których mowa w art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 29.08.1997 r. o ochronie danych osobowych, na podstawie wyroku TK z dnia 11 maja 2007 r., sygn. akt K 2/07 (Dz. U. Nr 85, poz. 571).

3. Po upływie okresów, o których mowa w ust. 1 i 2, prawo dostępu do informacji dotyczących osób, o których mowa w art. 22 ust. 1 i 2, przysługuje na zasadach określonych w art. 25–28.

Art. 25.

1. Informacje, o których mowa w art. 22, udostępnia się na wniosek złożony w formie pisemnej, skierowany do dyrektora oddziału Instytutu Pamięci Narodowej, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby, której dotyczą informacje.
2. Wniosek o udostępnienie informacji powinien zawierać:
  - 1) oznaczenie organu, do którego wniosek jest skierowany;
  - 2) oznaczenie wnioskodawcy poprzez podanie: imienia, nazwiska, adresu zamieszkania, imion rodziców, daty i miejsca urodzenia oraz numeru PESEL;
  - 3) informacje umożliwiające identyfikację osoby pełniącą funkcję publiczną, której mają dotyczyć dokumenty, z którymi wnioskodawca chce się zapoznać; w szczególności: imię i nazwisko tej osoby, a także funkcję publiczną, o której mowa w art. 22 ust. 1, pełnioną przez daną osobę;
  - 4) podpis wnioskodawcy.
3. W przypadku osoby, o której mowa w art. 22 ust. 2, we wniosku wskazuje się funkcję publiczną, której dotyczyło wyrażenie zgody na kandydowanie lub objęcie funkcji.
4. Wniosek składa się osobiście we właściwym oddziale Instytutu Pamięci Narodowej lub za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. poz. 1529), pod warunkiem poświadczenia podpisu wnioskodawcy przez notariusza lub inną osobę uprawnioną do uwierzytelniania podpisów zgodnie z prawem państwa, w którym czynność ta zostanie dokonana.
5. W przypadku stwierdzenia przez organ braków formalnych wniosku przepisy art. 64 Kodeksu postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.

Art. 26.

1. Udostępnienie informacji następuje poprzez umożliwienie wnioskodawcy zapoznania się z treścią dokumentów będących nośnikami takich informacji.
2. Udostępnienie dokumentów wnioskodawcy powinno nastąpić bez zbędnej zwłoki.
3. Dokumenty udostępnia się wnioskodawcy wyłącznie w siedzibie Instytutu Pamięci Narodowej lub jego oddziału, po uprzednim zawiadomieniu wnioskodawcy o terminie i miejscu ich udostępnienia.
4. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 3, powinno nastąpić nie później niż na 7 dni przed wskazanym w tym zawiadomieniu terminem udostępnienia dokumentów.

Art. 27.

1. Organ odmawia udostępnienia informacji w przypadku, gdy udostępnienie informacji nie jest możliwe, a także gdy złożony wniosek odnosi się do informacji zawartych w dokumentach nie dotyczących osoby, o której mowa w art. 22.

2. Odmowa udostępnienia informacji, o których mowa w art. 22, a także umorzenie postępowania o udostępnienie informacji następują w drodze decyzji wydawanej przez właściwego dyrektora oddziału Instytutu Pamięci Narodowej.
3. Organ umarza postępowanie w przypadku cofnięcia wniosku przez wnioskodawcę lub śmierci wnioskodawcy.
4. Do decyzji, o których mowa w ust. 2, stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.
5. Organem odwoławczym od decyzji, o których mowa w ust. 2, jest Prezes Instytutu Pamięci Narodowej.

Art. 28.

1. Na decyzje wydane przez organ odwoławczy stronie służy skarga do wojewódzkiego sądu administracyjnego.
2. W postępowaniu przed sądami administracyjnymi prowadzonym na skutek wniesienia skargi, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270, z późn. zm.¹⁷⁾), z tym że:
  - 1) przekazanie akt i odpowiedzi na skargę następuje w terminie 14 dni od dnia otrzymania skargi;
  - 2) skargę rozpatruje się w terminie 30 dni od dnia otrzymania akt wraz z odpowiedzią na skargę.

Rozdział 5 Przepisy karne

Art. 29.

1. Kto, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu lustracyjnym, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
2. Warunkiem odpowiedzialności jest, aby przyjmujący zeznanie, działając w zakresie swoich uprawnień, uprzedził osobę, o której mowa w ust. 1, o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania lub odebrał od niej przyrzeczenie.
3. Nie podlega karze, kto nie wiedząc o prawie odmowy zeznania lub odpowiedzi na pytania, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę z obawy przed odpowiedzialnością karną grożącą jemu samemu lub jego najbliższemu.
4. Jeżeli czyn, określony w ust. 1, został popełniony przez osobę, która pełniła służbę zawodową lub pracowała w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.
5. Skazując sprawcę, który popełnił przestępstwo określone w ust. 1 lub 4, sąd orzeka środek karny w postaci zakazu pełnienia funkcji publicznych, o których mowa w art. 4, na okres 10 lat.

---

¹⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 162, poz. 1692, z 2005 r. Nr 94, poz. 788, Nr 169, poz. 1417, Nr 250, poz. 2118 i Nr 264, poz. 2205 oraz z 2006 r. Nr 38, poz. 268, Nr 208, poz. 1536 i Nr 217, poz. 1590.

Art. 29a.

1. Kto posiadając bez tytułu prawnego dokumenty organów bezpieczeństwa państwa, w rozumieniu art. 3, nie wydaje ich Prezesowi Instytutu Pamięci Narodowej, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
2. Jeżeli dokumenty, o których mowa w ust. 1, zostały wytworzone przez sprawcę lub przy jego udziale w ramach czynności wykonywanych w związku z jego pracą lub służbą w organach bezpieczeństwa państwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

Rozdział 6**Zmiany w przepisach obowiązujących**

Art. 30–55. (pominięte).¹⁸⁾

Rozdział 7**Przepisy przejściowe i końcowe****Art. 56.**

1. Osoba urodzona przed dniem 1 sierpnia 1972 r., która w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy pełni funkcję publiczną wymienioną w art. 4, ma obowiązek złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 7 ust. 1, w terminie jednego miesiąca od dnia doręczenia powiadomienia, o którym mowa w ust. 2.
2. Właściwy organ, o którym mowa w art. 8, w terminie jednego miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, powiadamia osobę, o której mowa w ust. 1, o obowiązku przedłożenia temu organowi oświadczenia, o którym mowa w art. 7 ust. 1, oraz informuje o skutku niedopełnienia tego obowiązku, z zastrzeżeniem ust. 2a.
- 2a. W stosunku do osób pełniących funkcje organu lub członka organu jednostki samorządu terytorialnego lub organu jednostki pomocniczej jednostki samorządu terytorialnego, której obowiązek utworzenia wynika z ustawy, pochodzących z wyborów powszechnych, organem właściwym do dokonania czynności, o których mowa w ust. 2, jest wojewoda.
3. W stosunku do osób, o których mowa w ust. 1, jeżeli pełnią więcej niż jedną funkcję publiczną wymienioną w art. 4, obowiązek złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 7 ust. 1, uznaje się za spełniony, jeżeli złożą one to oświadczenie jednemu z organów właściwych do przedłożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 8. Pozostałym organom właściwym należy przedłożyć informację, o której mowa w art. 7 ust. 3a.
4. Osoba, która po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy nadal kandyduje lub ubiega się o objęcie funkcji publicznej, wymienionej w art. 4, ma obowiązek złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 7 ust. 1, przed objęciem tej funkcji.

---

¹⁸⁾ Zamieszczone w obwieszczeniu Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. Nr 63, poz. 425).

Art. 57.

- 1.¹⁹⁾ W przypadku niezłożenia w terminie oświadczenia lustracyjnego przez osobę, zobowiązaną do jego złożenia na podstawie art. 56 ust. 1, następuje skutek określony w art. 21e ust. 1.
- 2.¹⁹⁾ Pozbawienie funkcji publicznej osoby, o której mowa w ust. 1, następuje z mocy prawa z dniem, w którym upłynął termin do złożenia oświadczenia. Fakt pozbawienia funkcji publicznej stwierdza podmiot właściwy w sprawie pozbawienia lub stwierdzenia wygaśnięcia funkcji publicznej.
3. Przepisy ust. 1 i 2 nie mają zastosowania do sędziego, który w przypadku niezłożenia oświadczenia w terminie, podlega w tym zakresie sądownictwu dyscyplinarnemu. Za niezłożenie przez sędziego oświadczenia, sąd dyscyplinarny orzeka karę złożenia sędziego z urzędu. Przepisów o przedawnieniu w postępowaniu dyscyplinarnym nie stosuje się.
4. Z żądaniem wszczęcia postępowania dyscyplinarnego w sprawach określonych w ust. 3, występują podmioty, o których mowa w art. 114 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Art. 57a.

Do dnia 31 grudnia 2007 r. przepisy art. 4 pkt 23 i art. 8 pkt 22 stosuje się odpowiednio do członka organu zarządzającego, nadzorczego lub kontrolnego podmiotu podlegającego nadzorowi Komisji Nadzoru Bankowego.

Art. 58.

W terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy Prezes Instytutu Pamięci Narodowej utworzy rejestr oświadczeń, o którym mowa w art. 11 ust. 1.

Art. 59.

- 1.²⁰⁾ W terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy Instytut Pamięci Narodowej rozpocznie publikację katalogów, o których mowa w art. 52a pkt 5–8 ustawy wymienionej w art. 39.
2. (utracił moc)²⁾

Art. 60.

1. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy kończy się kadencja Rzecznika Interesu Publicznego i jego zastępców.
2. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy mienie i dokumenty będące we władaniu Rzecznika Interesu Publicznego przechodzą z mocy prawa we władanie Instytutu Pamięci Narodowej.

---

¹⁹⁾ Utracił moc w zakresie, w jakim dotyczy osób wymienionych w art. 4 pkt 1, 2 i 17, wybranych w wyborach powszechnych przed wejściem w życie ustawy, oraz w zakresie, w jakim dotyczy osób wymienionych w art. 4 pkt 13–16, 47 i 48 oraz art. 57 ust. 3, na podstawie wyroku TK z dnia 11 maja 2007 r., sygn. akt K 2/07 (Dz. U. Nr 85, poz. 571).

²⁰⁾ Utracił moc w zakresie, w jakim dotyczy art. 52a pkt 5 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, na podstawie wyroku TK z dnia 11 maja 2007 r., sygn. akt K 2/07 (Dz. U. Nr 85, poz. 571).

- 2a. Należności i zobowiązania Biura Rzecznika Interesu Publicznego stają się z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy należnościami i zobowiązaniami Instytutu Pamięci Narodowej.
- 2b. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy Instytut Pamięci Narodowej wstępuje w prawa i obowiązki wynikające z umów i porozumień zawartych przez Biuro Rzecznika Interesu Publicznego.
3. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy pracownicy Biura Rzecznika Interesu Publicznego stają się z mocy prawa pracownikami Instytutu Pamięci Narodowej.
4. Stosunki pracy z pracownikami, o których mowa w ust. 3, wygasają z upływem 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, jeżeli przed upływem 2 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie zostaną im zaproponowane nowe warunki pracy lub płacy na dalszy okres albo w razie ich nieprzyjęcia przed upływem 2 miesięcy i 2 tygodni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.
5. Pracodawca jest obowiązany powiadomić na piśmie pracownika odpowiednio o terminie wygaśnięcia stosunku pracy albo o skutkach nieprzyjęcia nowych warunków pracy lub płacy.
6. Wcześniejsze rozwiązanie stosunku pracy przez pracodawcę może nastąpić za wypowiedzeniem. Przepis art. 41¹ Kodeksu pracy stosuje się odpowiednio.
7. Pracownicy, o których mowa w ust. 3, zachowują uprawnienia pracownicze wynikające z aktów, na których podstawie powstał ich stosunek pracy przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, do dnia:
  - 1) upływu 2 miesięcy i 2 tygodni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, jeżeli przyjęli proponowane warunki pracy lub płacy na dalszy okres, albo
  - 2) wygaśnięcia stosunku pracy, o którym mowa w ust. 4, albo
  - 3) wypowiedzenia, o którym mowa w ust. 6.
8. W przypadku wygaśnięcia stosunku pracy, o którym mowa w ust. 4, lub wypowiedzenia, o którym mowa w ust. 6, pracownikom:
  - 1) mianowanym – przysługuje świadczenie pieniężne przewidziane w art. 13¹ ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 86, poz. 953, z późn. zm.²¹⁾);
  - 2) innym niż wymienieni w pkt 1 – przysługuje odprawa, o której mowa w art. 8 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. Nr 90, poz. 844, z późn. zm.²²⁾).

Art. 61.

W terminie, o którym mowa w art. 63b ust. 2, Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie przekaze Prezesowi Instytutu Pamięci Narodowej dokumenty, o których mowa w art. 3.

---

²¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, Nr 123, poz. 1353 i Nr 128, poz. 1403, z 2002 r. Nr 1, poz. 18, Nr 153, poz. 1271 i Nr 240, poz. 2052, z 2003 r. Nr 228, poz. 2256, z 2005 r. Nr 10, poz. 71 i Nr 169, poz. 1417 oraz z 2006 r. Nr 45, poz. 319 i Nr 170, poz. 1218.

²²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 213, poz. 2081 i Nr 223, poz. 2217, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, z 2005 r. Nr 62, poz. 551 oraz z 2006 r. Nr 79, poz. 550 i Nr 149, poz. 1077.

Art. 62.

1. Nie później niż w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy minister właściwy do spraw wewnętrznych oraz Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Szef Agencji Wywiadu prześlą do archiwum Instytutu Pamięci Narodowej dokumenty organów bezpieczeństwa państwa, a także akta funkcjonariuszy i żołnierzy wytworzone lub gromadzone w okresie do dnia 31 lipca 1990 r.
2. Nie później niż w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy Minister Obrony Narodowej prześle do archiwum Instytutu Pamięci Narodowej dokumenty organów bezpieczeństwa państwa, a także akta funkcjonariuszy i żołnierzy tych służb wytworzone lub gromadzone w okresie do dnia 31 grudnia 1990 r.
3. Nie później niż w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy dyrektorzy Archiwum Akt Nowych oraz innych archiwów państwowych prześlą do archiwum Instytutu Pamięci Narodowej dokumenty, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 6 i 7 ustawy wymienionej w art. 39.
4. Nie później niż w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy dyrektorzy Archiwum Akt Nowych oraz innych archiwów państwowych przygotują do udostępnienia pracownikom i prokuratorom Instytutu Pamięci Narodowej dokumenty wytworzone lub zgromadzone przez Główny Urząd Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk oraz wojewódzkie i miejskie urzędy kontroli prasy, publikacji i widowisk, Główny Urząd Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk oraz okręgowe urzędy, a także przez Urząd do Spraw Wyznań oraz terenowe organy administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw wyznań stopnia wojewódzkiego.
- 4a. W terminie 60 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szef Agencji Wywiadu oraz Minister Obrony Narodowej, w porozumieniu z Prezesem Instytutu Pamięci Narodowej, ustalą, czy w odniesieniu do dokumentów przekazywanych do archiwum Instytutu Pamięci Narodowej w trybie określonym w ust. 1–3, nie zachodzą przesłanki do zastrzeżenia dostępu, o którym mowa w art. 39 ust. 1 ustawy wymienionej w art. 39. Wniosek o zatwierdzenie zastrzeżenia dostępu do określonych dokumentów, o którym mowa w art. 39 ust. 3 ustawy wymienionej w art. 39, powinien zostać złożony przed przekazaniem dokumentów do Instytutu Pamięci Narodowej.
5. Prezes Instytutu Pamięci Narodowej może, w każdym czasie, zażądać od organów, o których mowa w ust. 1–3, dokumentów nieprzekazanych. Przekazanie dokumentów następuje w terminie wyznaczonym przez Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej.
- 5a. Przepis ust. 5 stosuje się odpowiednio do innych instytucji i organów władzy publicznej.
6. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, Minister Obrony Narodowej oraz Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Szef Agencji Wywiadu mogą wykonać dla potrzeb urzędu kopie akt funkcjonariuszy pozostających w służbie, które powstały w okresach, o których mowa odpowiednio w ust. 1 lub 2.

Art. 63.

1. Wnioski i pytania, o których mowa w art. 30 ustawy wymienionej w art. 39, w brzmieniu dotychczasowym, niezrealizowane do dnia wejścia w życie niniejszej

- ustawy, traktuje się jako wniosek, o którym mowa w art. 30 ust. 1 ustawy wymienionej w art. 39, w brzmieniu ustalonym niniejszą ustawą.
2. Do spraw, o których mowa w ust. 1, wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy w brzmieniu ustalonym niniejszą ustawą.
  3. W terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy pokrzywdzony w rozumieniu art. 6 ustawy, o której mowa w art. 39, w brzmieniu dotychczasowym, który uzyskał prawo wglądu do dotyczących go dokumentów i nie zrealizował tego prawa przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, może uzyskać wgląd do dotyczących go dokumentów na zasadach określonych w ustawie, o której mowa w art. 39, w brzmieniu dotychczasowym, po złożeniu oświadczenia, o którym mowa w art. 7 ust. 1 albo informacji, o której mowa w art. 7 ust. 3a, do Biura Lustracyjnego Instytutu Pamięci Narodowej lub oddziałowego biura lustracyjnego Instytutu Pamięci Narodowej, właściwego miejscowo ze względu na realizację prawa wglądu do dokumentów.

Art. 63a.

1. Postępowania lustracyjne wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, toczą się według przepisów dotychczasowych, z zastrzeżeniem ust. 2–6.
2. W postępowaniach, o których mowa w ust. 1, uprawnienia i obowiązki Rzecznika Interesu Publicznego przejmuje dyrektor Biura Lustracyjnego Instytutu Pamięci Narodowej lub wyznaczony przez niego prokurator Biura Lustracyjnego albo oddziałowego biura lustracyjnego Instytutu Pamięci Narodowej.
3. W postępowaniach, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy art. 18.
4. Postępowania lustracyjne wszczęte i niezakończone w pierwszej instancji przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, rozpatruje sąd okręgowy, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby składającej oświadczenie lustracyjne.
5. Postępowania lustracyjne wszczęte i niezakończone w drugiej instancji przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, rozpatruje sąd apelacyjny, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby składającej oświadczenie lustracyjne.
6. Sprawy, o których mowa w ust. 4 i 5, Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie niezwłocznie przekazuje właściwym sądom do rozpoznania.
7. Sąd okręgowy w przypadku, o którym mowa w ust. 4, oraz sąd apelacyjny w przypadku, o którym mowa w ust. 5, prowadzi rozprawę od początku.

Art. 63b.

1. Akta zakończonych postępowań lustracyjnych, przeprowadzonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 kwietnia 1997 r. o ujawnieniu pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi w latach 1944–1990 osób pełniących funkcje publiczne (Dz. U. z 1999 r. Nr 42, poz. 428, z późn. zm.²³⁾), są jawne, z zastrzeżeniem ust. 2 i 4.

---

²³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 57, poz. 618, Nr 62, poz. 681 i Nr 63, poz. 701, z 2000 r. Nr 43, poz. 488 i Nr 50, poz. 600, z 2002 r. Nr 14, poz. 128, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 765, Nr 153, poz. 1271 i Nr 175, poz. 1434, z 2003 r. Nr 44, poz. 390 i Nr 99, poz. 921, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, z 2005 r. Nr 164, poz. 1365 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 i Nr 170, poz. 1218.

2. W terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy Sąd Apelacyjny w Warszawie w składzie jednego sędziego wydaje postanowienie w sprawie jawności akt, o których mowa w ust. 1, albo odmawia ich ujawnienia. Na postanowienie sądu osobie lustrowanej oraz prokuratorowi Biura Lustracyjnego lub prokuratorowi oddziałowego biura lustracyjnego Instytutu Pamięci Narodowej, przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego.
3. Sąd rozpatruje sprawy, o których mowa w ust. 1, według kolejności wpływu wniosków Rzecznika Interesu Publicznego do Wydziału Lustracyjnego Sądu Apelacyjnego w Warszawie.
4. Sąd postanawia o jawności akt w przypadku, gdy nie zostały w nich ujawnione okoliczności, o których mowa w art. 18 ust. 2 lub 2a.
5. Niezwłocznie po rozpoznaniu zażalenia, o którym mowa w ust. 2, albo po upływie terminu do jego wniesienia, Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie przekazuje akta, o których mowa w ust. 1, Prezesowi Instytutu Pamięci Narodowej.
6. Do akt, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepis art. 18 ust. 5.

Art. 63c.

W terminie 60 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, Państwowa Komisja Wyborcza przekazuje Prezesowi Instytutu Pamięci Narodowej będące w jej posiadaniu oświadczenia lustracyjne, złożone na podstawie ustawy, o której mowa w art. 66.

Art. 64.

Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szef Agencji Wywiadu i Minister Obrony Narodowej, w porozumieniu z Prezesem Instytutu Pamięci Narodowej, w odniesieniu do dokumentów przekazanych do Instytutu Pamięci Narodowej, dokonają w okresie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy ich przeglądu w celu podjęcia decyzji o ich zastrzeżeniu, o którym mowa w art. 39 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 39.

Art. 65.

1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych dokona, na uzgodniony wniosek Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego i Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej, przeniesienia planowanych dochodów i wydatków budżetowych Rzecznika Interesu Publicznego, odpowiednio do treści art. 60.
2. Rada Ministrów zapewni sfinansowanie w roku 2006 realizacji przez Instytut Pamięci Narodowej zadań określonych w niniejszej ustawie.

Art. 66.

Traci moc ustawa z dnia 11 kwietnia 1997 r. o ujawnieniu pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi w latach 1944–1990 osób pełniących funkcje publiczne (Dz. U. z 1999 r. Nr 42, poz. 428, z późn. zm.²⁴⁾), z wyjątkiem art. 30.

---

²⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 57, poz. 618, Nr 62, poz. 681 i Nr 63, poz. 701, z 2000 r. Nr 43, poz. 488 i Nr 50, poz. 600, z 2002 r. Nr 14, poz. 128, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 765, Nr 153, poz. 1271 i Nr 175, poz. 1434, z 2003 r. Nr 44, poz. 390 i Nr 99, poz. 921, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, z 2005 r. Nr 164, poz. 1365 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 i Nr 170, poz. 1218.

Art. 67.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 15 marca 2007 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 39 pkt 7 i art. 57, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia;
- 2) (uchylony);
- 3) (utracił moc)²⁾.

Załącznik nr 1a**WZÓR OŚWIADCZENIA LUSTRACYJNEGO****Część A**

Ja ..... syn/córka .....

(imię i nazwisko, nazwisko (imię ojca)

rodowe, inne nazwiska używane

w latach 1944–1990)

urodzony/urodzona .....

(data i miejsce urodzenia)

zamieszkały/zamieszkała.....

(adres zamieszkania)

legitymujący się/legitymująca się.....

(nazwa dokumentu stwierdzającego tożsamość, jego numer i numer PESEL)

wykonujący/wykonująca funkcję publiczną albo ubiegający się/ubiegająca się o objęcie lub wykonywanie funkcji publicznej .....

(funkcja publiczna określona w art. 4 ustawy

z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji

o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat

1944–1990 oraz treści tych dokumentów)

świadom/świadoma odpowiedzialności za złożenie niezgodnego z prawdą oświadczenia, po zapoznaniu się z treścią ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 425, z późn. zm.), oświadczam, że nie pracowałem/nie pracowałam, nie pełniłem/nie pełniłam służby ani nie byłem/nie byłem współpracownikiem* w rozumieniu art. 3a powołanej ustawy, organów bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 powołanej ustawy, w okresie od dnia 22 lipca 1944 r. do dnia 31 lipca 1990 r.

.....

(miejscowość, data) (własnoręczny podpis)

Ja ..... syn/córka .....

(imię i nazwisko, nazwisko (imię ojca)

rodowe, inne nazwiska używane

w latach 1944–1990)

urodzony/urodzona .....

(data i miejsce urodzenia)

zamieszkały/zamieszkała.....

(adres zamieszkania)

legitymujący się/legitymująca się.....

(nazwa dokumentu stwierdzającego tożsamość,

jego numer i numer PESEL)

wykonujący/wykonująca funkcję publiczną albo ubiegający się/ubiegająca się o objęcie lub wykonywanie funkcji publicznej .....

(funkcja publiczna określona w art. 4 ustawy

z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji

o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat

1944–1990 oraz treści tych dokumentów)

świadom/świadoma odpowiedzialności za złożenie niezgodnego z prawdą oświadczenia, po zapoznaniu się z treścią ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów, oświadczam, że pracowałem/pracowałam, pełniłem/pełniłam służbę, byłem/byłam współpracownikiem* w rozumieniu art. 3a powołanej ustawy, organów bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 powołanej ustawy, w okresie od dnia 22 lipca 1944 r. do dnia 31 lipca 1990 r.

.....

(miejscowość, data) (własnoręczny podpis)

Część B**

Lp.	Organ bezpieczeństwa państwa określony w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów	Funkcja	Data podjęcia i zakończenia pracy, służby lub współpracy

Dodatkowo wyjaśniam:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(miejscowość, data) (własnoręczny podpis)

Załącznik nr 2 (utracił moc)²⁾

Załącznik nr 2a

WZÓR INFORMACJI O ZŁOŻENIU OŚWIADCZENIA LUSTRACYJNEGO

Ja .....syn * /córka * ..... nr PESEL.....
(imię i nazwisko) (imię ojca) (PESEL)

informuję, że oświadczenie lustracyjne, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 425, z późn. zm.) złożyłem* / złożyłam* w dniu .....
(data złożenia oświadczenia)

do .....
(organ któremu przedłożono oświadczenie)

w związku z .....
.....

.....
(miejsowość, data) (własnoręczny podpis)

---

* Właściwe podkreślić.

Załącznik nr 3**ŚCIŚLE TAJNE**
(po wypełnieniu)
egz. pojedynczy**WZÓR DEKLARACJI O PRACY LUB SŁUŻBIE W ORGANACH BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA W OKRESIE OD DNIA 22 LIPCA 1944 R.
DO DNIA 31 LIPCA 1990 R.**

Ja ..... syn/córka.....

(imię i nazwisko, nazwisko (imię ojca)
rodowe, inne nazwiska używane
w latach 1944–1990)

urodzony/urodzona .....

(data i miejsce urodzenia)

zamieszkały/zamieszkała.....

(adres zamieszkania)

legitymujący się/legitymująca się.....

(nazwa dokumentu stwierdzającego tożsamość, jego numer i numer PESEL)

wykonujący/wykonująca funkcję publiczną albo ubiegający się/ubiegająca się o objęcie lub wykonywanie funkcji publicznej .....

(funkcja publiczna określona w art. 4 ustawy
z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji
o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat
1944–1990 oraz treści tych dokumentów)

stwierdzam, że pracowałem/pracowałam, pełniłem/pełniłam służbę* w organach bezpieczeństwa państwa w rozumieniu ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 425, z późn. zm.).

Ściśle Tajne (po wypełnieniu)

DEWD: Strona 1/2

Lp.	Organ bezpieczeństwa państwa określony w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów	Funkcja	Data podjęcia i zakończenia pracy lub służby

.....
(miejscowość, data) (własnoręczny podpis)

---

* Właściwe podkreślić.

Wykonano w egz. pojedynczym
Sporządził/Wykonał:

DEWD:

Ściśle Tajne (po wypełnieniu)
Strona 2/2

Załącznik nr 4**ŚCIŚLE TAJNE**
(po wypełnieniu)
egz. pojedynczy**WZÓR OŚWIADCZENIA LUSTRACYJNEGO****Część A**

Ja ..... syn/córka .....

(imię i nazwisko, nazwisko rodowe, (imię ojca)

inne nazwiska używane w latach 1944–1990)

urodzony/urodzona .....

(data i miejsce urodzenia)

zamieszkały/zamieszkała.....

(adres zamieszkania)

legitymujący się/legitymująca się.....

(nazwa dokumentu stwierdzającego tożsamość, jego numer i numer PESEL)

wykonujący/wykonująca funkcję publiczną albo ubiegający się/ubiegająca się o objęcie lub wykonywanie funkcji publicznej .....

(funkcja publiczna określona w art. 4 ustawy

z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji

o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat

1944–1990 oraz treści tych dokumentów)

świadom/świadoma odpowiedzialności za złożenie niezgodnego z prawdą oświadczenia, po zapoznaniu się z treścią ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 425, z późn. zm.), oświadczam, że nie pracowałem/nie pracowałam, nie pełniłem/nie pełniłam służby ani nie byłem/nie byłem współpracownikiem* w rozumieniu art. 3a powołanej ustawy, organów bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 powołanej ustawy, w okresie od dnia 22 lipca 1944 r. do dnia 31 lipca 1990 r.

.....

(miejscowość, data) (własnoręczny podpis)

Ściśle Tajne (po wypełnieniu)

ŚCIŚLE TAJNE
(po wypełnieniu)
egz. pojedynczy

Ja ..... syn/córka .....

(imię i nazwisko, nazwisko (imię ojca)
rodowe, inne nazwiska używane
w latach 1944–1990)

urodzony/urodzona.....
(data i miejsce urodzenia)

zamieszkały/zamieszkała.....
(adres zamieszkania)

legitymujący się/legitymująca się.....
(nazwa dokumentu stwierdzającego tożsamość,
jego numer i numer PESEL)

wykonujący/wykonująca funkcję publiczną albo ubiegający się/ubiegająca się o objęcie lub
wykonywanie funkcji publicznej .....
(funkcja publiczna określona w art. 4 ustawy
z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji
o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat
1944–1990 oraz treści tych dokumentów)

świadom/świadoma odpowiedzialności za złożenie niezgodnego z prawdą oświadczenia, po
zapoznaniu się z treścią ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o
dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumen-
tów, oświadczam, że pracowałem/pracowałam, pełniłem/pełniłam służbę, byłem/byłam
współpracownikiem* w rozumieniu art. 3a powołanej ustawy, organów bezpieczeństwa pań-
stwa w rozumieniu art. 2 powołanej ustawy, w okresie od dnia 22 lipca 1944 r. do dnia 31
lipca 1990 r.

.....
(miejscowość, data) (własnoręczny podpis)

Ściśle Tajne (po wypełnieniu)

DEWD: Strona 2/3

ŚCIŚLE TAJNE

(po wypełnieniu)**egz. pojedynczy****Część B****

Lp.	Organ bezpieczeństwa państwa określony w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów	Funkcja	Data podjęcia i zakończenia pracy, służby lub współpracy

Dodatkowo wyjaśniam:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(miejscowość, data) (własnoręczny podpis)

_____

* Właściwe podkreślić.

** Wypełniają osoby, które oświadczyły, że służyły, pracowały lub współpracowały z organami bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów.

Wykonano w egz. pojedynczym

Sporządził/Wykonał:

Ściśle Tajne (po wypełnieniu)

Strona 3/3

DEWD: